

Xosé Manuel Sánchez Rei (ed.)

Modelos de lingua e compromiso

BAÍA EDICIÓNS

1ª Edición: Decembro 2014

© 2014 Xosé Manuel Sánchez Rei (ed.)

© 2014 BAÍA Edicións
Polígono de Pocomaco, 2ª Avda.
Parcela A2/22
15190 A Coruña
Tel.: (+34) 981 174 296
Fax: (+34) 981 915 698

www.baiaeditions.net

Distribución:
Consortio Editorial Galego
pedimentos@coegal.com

Impresión: Lugami Artes Gráficas, Betanzos

ISBN: 978-84-9995-149-2

D. Legal: C 2116-2014

Calquera forma de reprodución, distribución, comunicación pública ou transformación desta obra só pode ser realizada coa autorización dos seus titulares, salvo excepción prevista pola lei. Dirixase a CEDRO (*Centro Español de Derechos Reprográficos*) se necesita fotocopiar ou escanear algún fragmento desta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Índice

Presentación. Xosé Manuel Sánchez Rei 7

Lingua oral, calidade da lingua e futuro do galego
Xosé Ramón Freixeiro Mato 13

1. Introducción: O proceso de substitución lingüística na Galiza.....	14
2. A interferencia e a morte por dentro da lingua galega.....	16
3. O galego oral e as súas variedades.....	24
3.1. Variedades lingüísticas faladas na Galiza.....	24
3.2. Modelos de galego oral.....	29
3.3. Algúns apuntamentos sobre o galego popular.....	37
3.4. Sobre o castrapo, a súa reputación e o seu significado.....	41
4. A calidade da lingua oral e a hibridación lingüística.....	48
4.1. Calidade da lingua e autenticidade.....	49
4.2. Hibridación e demagoxia.....	61
4.3. Calidade da lingua e futuro das linguas minorizadas.....	68
5. Conclusión.....	75
Referencias bibliográficas.....	76

**A preocupación por unha lingua de calidade:
aproximación histórica ao caso do galego nos
anos finais do século XIX e nos inicios do XX**
Xosé Manuel Sánchez Rei 85

1. Introducción.....	85
2. A vontade dunha praxe lingüística autóctone.....	89
2.1. Unha meta de difícil mais non imposible consecución.....	93
2.2. Onde procurar un modelo autóctone.....	102
3. Lingua popular, mais autóctone.....	105
3.1. Dignificar a lingua e dignificar o teatro.....	106
3.2. A lírica tradicional e a lingua popular: a consciencia do que é galego e do que non é.....	111
4. A sintaxe, a estrutura da lingua.....	117
4.1. A (des)colocación do pronome.....	122
4.2. Un infinitivo que se flexiona.....	126
4.3. As amizades perigosas do CD coa preposición <i>a</i>	128

5. O léxico, o grande afectado.....	130
5.1. A valorización de elementos foráneos.....	131
5.2. A necesidade de renovar o léxico galego.....	135
6. Conclusións.....	141
Referencias bibliográficas.....	144
Desenvolvemento das siglas dos textos manexados.....	148

Arredor da calidade da lingua no teatro da primeira metade do século XX

Laura Tato Fontaiña.....	151
--------------------------	-----

1. Introducción.....	151
2. Os Apropósitos.....	154
3. O teatro de tese.....	155
4. As Irmandades da Fala.....	157
5. Un contacontos, «Josefín».....	158
Referencias bibliográficas.....	161

Eduardo Pondal á procura do *verbo sublimado*. Arredor das re-escrituras pondalianas

Manuel Ferreiro.....	163
----------------------	-----

1. Introducción:.....	163
2. A conquista do unilingüismo.....	163
3. A consecución dun modelo culto.....	174
3.1. Superación do modelo dialectal ou a procura da estandarización.....	175
3.2. Reconversión galeguizadora.....	176
4. Nobilitación da lingua galega.....	179
5. Ramo: Unha <i>lingua sonora</i> para <i>cantos ferveiros e ousados</i>	182
Referencias bibliográficas.....	183

A estética da seguranza. Lingua e transcendencia en Rosalía

Goretti Sanmartín Rei.....	185
----------------------------	-----

1. Contemporaneidade e complexidade do discurso sobre a calidade da lingua.....	185
2. A seguranza lingüística como instrumento de normalización.....	187
3. Os camiños da literatura e a creación.....	191
4. Persoas destinatarias dos discursos.....	192
5. O exemplo de Rosalía.....	194
5.1. A obra poética rosaliana, un texto para ser cantado.....	194
5.2. Referentes lingüísticos e identitarios: do pobo e a paisaxe á proclama lingüística colectiva e interclasista.....	197
5.3. A sustentabilidade lingüística da ruptura.....	204
6. Conclusións.....	209
Referencias bibliográficas.....	209